

จิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

Public mind among practical nursing students during their nursing practicum at out patient department, Phramongkutklo Hospital

ปราณี อ่อนศรี* บัณฑิตภาคนิ ออนุชน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 77 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจิตสาธารณะที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และนำมาทดลองใช้จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 88.3) อายุ 17-20 ปี (ร้อยละ 51.9) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.75 - 3.10 (ร้อยละ 32) ค่าคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะสูงสุดได้แก่ ด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุด ($X = 18.69$, $SD = 1.69$) รองลงมาด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม ($X = 18.45$, $SD = 2.42$) ส่วนด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 17.73$, $SD = 2.34$) จากการหาความสัมพันธ์พบว่าระดับจิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($p > .05$)

จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่านักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ แต่ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลรักษาของส่วนรวม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพการให้บริการทางสุขภาพต่อไป

คำสำคัญ : จิตสาธารณะ นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล

Abstract

The purposes of this study were to explore public mind among practical nursing students and determine relationship between public mind and learning achievement among practical nursing students. The 77 practical nursing students were selected by simple random sampling technique to complete the questionnaire with reliability 0.76. The data were analyzed by using mean, standard deviation and pearson's product moment correlation coefficient.

The results revealed that most of subjects were female (88.3%), 17-20 years old (51.9%) and grade point average (GPA) 2.75-3.10 (32%). Public mind was divided into 3 parts which include avoid destruction of public, respect the right to use the public and responsible for the maintenance of public with average 18.69, 18.45 and 17.73 respectively. The study was also found that there was insignificantly relationship between public mind and learning achievement among practical nursing students. ($P>.05$)

* นศ.ร. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร), พันโทหญิง อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

** นศ.ร. (การวัดผลการศึกษา), ร้อยเอกหญิง อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

The results were suggested that there was high level of public mild among practical nursing students. Although public mild was not significantly related to learning achievement, nursing educators should be awareness and provide learning activities that enhance public mild among practical nursing students which leading to be excellent service behavior.

Keywords: public mild, practical nursing student

Pranee Onsri and Pattamaporn Anuchon. Public mild among practical nursing students during their nursing practicum at out-patient department, Phramongkutklao Hospital. Journal of The Royal Thai Army Nurses. January – June, 2011: 12(1): 23 - 29

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การเรียนการสอน วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และ บำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อรับรองการพัฒนาประเทศ โดยการผลิต และประยุกต์ความรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใช้ องค์ความรู้ในการสร้างจิตสำนึกและชี้นำสังคม' จึงมีการจัดการ ศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คุณธรรม สามารถนำความรู้ไป ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลชน ต้องจัดประสบการณ์เพื่อให้นักศึกษา ได้เห็นความเป็นจริงในสังคม จนเกิดเป็นระบบค่านิยมและนำไป ปฏิบัติในการดำรงชีวิต

จิตสาธารณะนอกจากจะมีความสำคัญในการส่งเสริมคุณ ธรรมของพลเมืองในสังคมแล้ว ยังเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญ มากต่อวิชาชีพการพยาบาล จะเห็นได้จากในปัจจุบันนี้ผลกระทบ ของกระบวนการโลกาภิวัตน์ที่มีต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้กับภาวะ สุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน แบบแผนการดำเนินของโรค มีโรคใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ นโยบาย สาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงจากผลกระทบดังกล่าว วิชาชีพการ พยาบาลจึงต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อนำไปปรับใช้ในการ ให้บริการแก่สังคม การมีจิตสาธารณะเป็นสมรรถนะด้านสังคม และการเมือง และเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญและจำเป็นต้อง เกิดขึ้นกับพยาบาลวิชาชีพ' วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้รับ อนุมัติจากกองทัพบกให้ผลิตบุคลากรพยาบาลในระดับผู้ช่วย พยาบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 และได้มีการพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล ในปี พ.ศ. 2553 และ ปี พ.ศ. 2548 โดยมีโครงสร้างหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ของสภาการ พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกชื่อว่า ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล เป็นผู้ที่มีความรู้ ความ สามารถในการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยทั้งที่พื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพทั้งในภาวะสุขภาพปกติและภาวะเจ็บป่วย ตลอดจน

สามารถปฏิบัติงานในที่มสุขภาพได้อย่างเหมาะสมทั้งในโรงพยาบาล และชุมชน ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีเมตตาและ เคารพในสิทธิของผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มี ระเบียบวินัย รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทันต่อ การเปลี่ยนแปลง และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข² โดยทั้งนี้ได้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นขบวนการ เรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาและการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ทาง ด้านสติปัญญา เจตคติและทักษะ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นใน ตัวผู้เรียน ให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ เป็นผู้มีระเบียบวินัยทาง พหุการ เป็นแบบอย่างที่ดีวางตัวได้เหมาะสม การจัดการเรียนการ สอนนั้นประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในภาค ปฏิบัตินั้น ผู้ช่วยพยาบาลต้องให้การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ซึ่งจะ ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสังคม บุคคลและต้องเสียสละเวลาเพื่อ ส่วนรวม จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ควร จะ ปลูกฝังให้เกิดขึ้นในนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล โดยทั้งนี้ในส่วนของ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกนั้นยังไม่เคยศึกษาในประเด็นนี้มาก่อน ดังนั้นจึงควรที่จะมีการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาพัฒนาเสริม สร้างจิตสาธารณะแก่นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลอีกทางหนึ่ง ด้วย เหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ระดับจิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบกว่าจะอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัม ฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบก

สมมติฐานการวิจัย

จิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2552 จำนวน 77 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จิตสาธารณะ

1. ด้านการหลีกเลี่ยงทำให้ของส่วนรวมเกิดการชำรุด
2. ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม
3. ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกปีการศึกษา 2552 จำนวน 97 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) เป็นนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกปีการศึกษา 2552 จำนวน 77 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan³

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามจิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ ธรรมนันท์ก้า แจ็งสว่าง⁴ และมีการปรับข้อความให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม ความสนใจเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล และสถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามจิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การถือเป็นที่ที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้นจำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหา และนำมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. การหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2552 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย โดยกลุ่มทดลองนี้ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากกลุ่มประชากรที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีของครอนบาคได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตประสงค์การวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจิตสาธารณะ ให้แก่นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2552 จำนวน 77 คน เมื่อเก็บแบบสอบถามได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 77 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ทดสอบโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2552 จำนวน 77 คน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	9	11.7
	หญิง	68	88.3
อายุ (ปี)	17 - 20 ปี	40	51.9
	21 - 24 ปี	17	22.1
	25 - 28 ปี	10	13
	29 - 32 ปี	5	6.5
	มากกว่า 32 ปี	5	6.5
ภูมิลำเนา	ภาคกลาง	29	37.7
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33	42.9
	ภาคเหนือ	9	11.7
	ภาคใต้	4	5.2
เกรดเฉลี่ยสะสม	ภาคตะวันออก	2	2.6
	2.05 – 2.74	22	28.57
	2.75 – 3.10	32	41.56
ความสนใจเรียน	3.11 – 3.81	23	29.87
	สมัครใจ	69	89.6
	ไม่แน่ใจ	8	10.4

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 88.3) อายุระหว่าง 17-20 ปี (ร้อยละ 51.9) ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 42.9) เกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 2.75 – 3.10 (ร้อยละ 41.56) มีความสนใจมาเรียน (ร้อยละ 89.6)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสภาวะจำแนกเป็นรายด้าน

จิตสภาวะรายด้าน	ช่วงคะแนน	\bar{X}	SD	แปลผล
1. การหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดต่อของส่วนรวม	13 - 20	18.69	1.69	ระดับดี
2. การถือเป็นหน้าที่ในการรักษาของส่วนรวม	7 - 20	17.73	2.34	ระดับดี
3. การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม	9 - 20	18.45	2.42	ระดับดี

จากตารางพบว่า นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล มีระดับจิตสภาวะรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 18.69$, $SD = 1.69$) รองลงมาด้านการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม ($\bar{X} = 18.45$, $SD = 2.42$) ส่วนด้านการถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 17.73$, $SD = 2.34$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสภาวะด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	\bar{X}	SD
1. เมื่อเดินผ่านอ่างล้างมือพบว่าม็ีกอน้ำถูกเปิดอยู่นักเรียนจะรีบเดินเข้าไปปิดทันที	1.96	0.19
2. การเก็บหนังสือหรือเอกสารของห้องตรวจไว้ในที่ที่กำหนดเมื่อใช้เสร็จ	1.95	0.22
3. เมื่อล้างเครื่องมือเสร็จนักเรียนจะรีบปิดน้ำทันที	1.92	0.27
4. การทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์ของห้องตรวจเข้าที่เมื่อใช้เสร็จ	1.87	0.34
5. ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งภายหลังใช้งาน	1.87	0.34
6. นักเรียนเก็บเวชระเบียนอย่างเป็นระบบทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจ	1.86	0.42
7. การเก็บเครื่องมือในการตรวจไว้ในที่ที่กำหนดภายหลังใช้เสร็จ	1.84	0.36
8. การเปิดประตูหน้าต่างและประตูห้องตรวจอย่างเบา ๆ	1.84	0.40
9. นักเรียนหยิบหนังสือในห้องตรวจและเปิดอย่างเบา ๆ	1.79	0.47
10. นักเรียนปิดไฟห้องตรวจทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน	1.78	0.45

จากตารางพบว่า จิตสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเดินผ่านอ่างล้างมือพบว่ามียกมือปิดกั้นน้ำถูกเปิดอยู่ นักเรียนจะรีบเดินเข้าไปปิดทันที ($\bar{X} = 1.96, SD = 0.19$) พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนปิดไฟห้องตรวจทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน ($\bar{X} = 1.78, SD = 0.45$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะด้านการถือเป็นหน้าที่ในการ ดูแลรักษาของส่วนรวมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	\bar{X}	SD
1. เมื่อได้รับมอบหมายงานประจำห้องตรวจ นักเรียนมีความตั้งใจทำงานทุกครั้ง	1.94	0.25
2. การอาสาพาผู้ป่วยเข้ารับการตรวจ ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม	1.87	0.44
3. การอาสาช่วยเหลือผู้ป่วยตามความสามารถของตน	1.86	0.35
4. การทำความสะอาดสถานที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	1.86	0.39
5. นักเรียนรับผิดชอบส่งแบบบันทึกประจำวันตามกำหนด	1.84	0.40
6. เมื่อได้รับมอบหมายให้สอนสุขศึกษา นักเรียนจะเตรียมตัวเป็นอย่างดี	1.82	0.42
7. เมื่อเพื่อนกำลังช่วยกันเก็บเวชระเบียนนักเรียนอาสาเข้าไปช่วยเก็บ	1.76	0.46
8. นักเรียนอาสาช่วยเพื่อนจัดเตรียมผู้ป่วยรอรับการตรวจ	1.71	0.48
9. การให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยเมื่อรับการตรวจ	1.67	0.50
10. การอาสาเช็ดน้ำที่เปียก รอบๆ อ่างล้างมือ	1.44	0.62

จากตารางพบว่า จิตสาธารณะด้านการถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือเมื่อได้รับมอบหมายงานประจำห้องตรวจ นักเรียนมีความตั้งใจทำงานทุกครั้ง ($\bar{X} = 1.94, SD = 0.25$) สำหรับพฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การอาสาเช็ดน้ำที่เปียก รอบๆอ่างล้างมือ ($\bar{X} = 1.44, SD = 0.62$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	\bar{X}	SD
1. การขออนุญาตครูหรือพยาบาลในการใช้สถานที่หรืออุปกรณ์	1.94	0.25
2. ถ้าเก็บสิ่งของที่ห้องตรวจได้จะรีบนำส่งพยาบาลเพื่อประกาศแจ้งต่อไป	1.92	0.45
3. การยกสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ขวางทาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน	1.91	0.33
4. ขณะนักเรียนกำลังประชุมอยู่มีเพื่อนมาทีหลังไม่มีโต๊ะนั่งนักเรียนจะขยับที่ให้เพื่อนนั่ง	1.86	0.35
5. การหยิบอุปกรณ์ไปใช้ทีละอย่าง เพื่อให้ผู้อื่นมีโอกาสใช้ด้วย	1.86	0.42
6. เมื่อมีการยืมอุปกรณ์หรือเครื่องมือมาใช้เสร็จแล้วต้องส่งคืนที่เดิม	1.86	0.39
7. การแบ่งให้เพื่อนอ่านหนังสือที่ยืมมาจากห้องสมุด	1.84	0.36
8. การแบ่งพื้นที่ให้เพื่อนเข้าร่วมฟังแพทย์ให้ความรู้	1.81	0.46
9. มีการแบ่งปันความรู้หรือข้อมูลจากประสบการณ์ให้กับเพื่อน ๆ	1.75	0.43
10. ถ้าลืมหยิบสิ่งของของห้องตรวจติดกลับไปที่บ้านนักเรียนจะรีบนำมาคืนในวันรุ่งขึ้น	1.71	0.69

จากตารางพบว่า จิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม พฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การขออนุญาตครูหรือพยาบาลในการใช้สถานที่หรืออุปกรณ์ ($X = 1.94, SD = 0.25$) สำหรับพฤติกรรมที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ถ้าลืมหยิบสิ่งของของห้องตรวจติดกลับไปที่บ้านนักเรียนจะรีบนำมาคืนในวันรุ่งขึ้น ($X = 1.71, SD = 0.69$)

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	r	p-value
จิตสาธารณะ - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.167	.148

จากตาราง พบว่า จิตสาธารณะไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ($p > .05$)

การอภิปรายผล

1. จิตสาธารณะของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล มีระดับจิตสาธารณะรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยด้านการหลีกเลี่ยงทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($X = 18.69$, $SD = 1.69$) รองลงมาด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ($X = 18.45$, $SD = 2.42$) ส่วนด้านการถือป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($X = 17.73$, $SD = 2.34$) อาจเนื่องมาจากระบบการปกครองของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีการปกครองแบบระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ซึ่งมีการปฏิบัติต่อกันด้วยความเกื้อกูล เอื้อเฟื้อต่อกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง โดยรุ่นน้องหรือผู้มีอาวุโสหน่อยกว่าต้องแสดงความมีน้ำใจต่อรุ่นพี่โดยเชิญรุ่นพี่ก่อน เช่น การรับประทานอาหาร การใช้โทรศัพท์ การเข้าห้องน้ำ เป็นต้น โดยโพลุย วัฒนศิริธรรม และสังคม สันจอร์ 5 ได้อธิบายถึงการก่อเกิดจิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายนอกว่า เมื่อมนุษย์อยู่ในสังคมย่อมหลีกเลี่ยงอิทธิพลของภาวะแวดล้อมไม่ได้ ภาวะดังกล่าวได้อบรมกล่อมเกล่าและสะสมการรับรู้ที่ละเอียดละออน้อยจนเกิดเป็นรูปแบบอันหลากหลายของสำนึก ในลักษณะของการตัดสินใจและแยกแยะว่าอะไรดี ไม่ดี อะไรควรไม่ควร กระบวนการในการพัฒนาจิตสำนึกในคนๆ หนึ่ง มีที่มาจากสภาวะแวดล้อมทางสังคมเริ่มตั้งแต่พ่อแม่ เพื่อน ครู สื่อมวลชน คนทั่วไปตลอดจนระดับที่สูงขึ้น เช่น องค์กรวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ซึ่งล้วนมีส่วนในการสร้างสำนึกทั้งทางดีและไม่ดี ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ วิชาชีพพยาบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น เป็นวิชาชีพที่ต้องมีความเสียสละ อดทน พร้อมทั้งช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างเต็มกำลังความสามารถ การที่นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ย่อมมีการซึมซับแบบอย่างที่ดี และจากข้อมูลส่วนบุคคลที่พบว่า นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีความสมัครใจในการเข้าเรียนหลักสูตรนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.6 ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยภายในที่เกิดจากตนเอง จากปัจจัยที่กล่าวมาเอื้อต่อการมีจิตสาธารณะ ส่งผลให้นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับดี

ในขณะเดียวกัน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรสำหรับนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนอย่างครอบคลุม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรม 5 ส. และอื่นๆ ทางวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีการจัดกิจกรรมและให้นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมกิจกรรมนั้นยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นไปตามการศึกษาของ สุกฤษฏา ภูษิตรัตน์าวลี^๕ ที่พบว่า การที่นิสิตให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ เป็นการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมได้เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรณิ จงศักดิ์สวัสดิ์

ที่พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิตมีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม มลพิษทางน้ำและการศึกษาของอภิญา มานะโรจน์^๖ ที่พบว่ากิจกรรมนิสิตเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมให้แก่บัณฑิตซึ่งคุณธรรมที่ปรากฏคือ ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น ดังนั้น เมื่อนักเรียนพยาบาลมีการทำกิจกรรมที่บ่อยครั้ง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับดี

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า จิตสาธารณะกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ หฤทัย อาจปรี^๗ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์ กับการมีจิตสาธารณะ โดยอธิบายได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณธรรมของพลเมือง จึงต้องใช้การวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดจากการรับรู้และเลือกเหตุการณ์นั้นเป็นปัญหาหรือไม่ โดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่เคยได้รับ ถ้าบุคคลเห็นว่าเป็นปัญหาที่จะวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสติปัญญาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการมีจิตสาธารณะเท่านั้น บุคคลต้องใช้การตัดสินใจจากประสบการณ์ในอดีตและความสมบูรณ์ของจิตใจในขณะนั้นร่วมกัน ในการพิจารณาปัญหา การมีสติปัญญาดีเพียงประการเดียวจึงไม่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ อย่างไรก็ตามการศึกษาของสุวิมล ว่องวานิชและนางลักษณ์ วิรัชชัย^๘ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน

นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่าจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมจิตสาธารณะ เช่น การสอนสุขศึกษา การแนะนำการใช้อุปกรณ์อย่างถูกต้อง การปลูกฝังจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งของ การตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือทุก 3 เดือน กิจกรรมประหยัดไฟ ลดโลกร้อน โครงการรณรงค์การทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติงาน กิจกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์อย่างรู้คุณค่า กิจกรรมการประกวดเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โครงการบริจาคหนังสือบริเวณหน้าห้องรอตรวจ และร่วมกันดูแลรักษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรตระหนักถึงการส่งเสริมจิตสาธารณะในนักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มีการมอบหมายงาน และจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. บุคลากรในทีมสุขภาพสามารถที่จะนำกิจกรรมหรือโครงการไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการ และสามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับจิต

สาธารณะ เช่น เพศ ภูมิสำเนา พฤติกรรมการเลี้ยงดูในครอบครัว ความศรัทธาในวิชาชีพ เป็นต้น

2. ควรศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนพยาบาล บุคลากรในทีมสุขภาพ เพื่อการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. หฤทัย อาจปรุ. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
2. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. 2548. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2548. เอกสารอัดสำเนา.
3. ประกาย จิโรจน์กุล และคณะ. 2548. การวิจัยทางการพยาบาล: แนวคิด หลักการ และวิธีปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สร้างสื่อ.
4. ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. 2547. ผลของการใช้โปรแกรมจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์. ปริญญาโท. วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เอกสารอัดสำเนา.
5. ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. 2543. สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ.
6. สุกัทร่า ภูษิตรัตน์าวลี. 2547. ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
7. วรณีย์ จงศักดิ์สวัสดิ์. 2536. การศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา.
8. อภิญญา มานะโรจน์. 2539. การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
9. สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. 2543. ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.